

Manual d'estil

Introducció

La necessitat d'oferir a l'usuari una informació meteorològica clara i entenedora és el que ha motivat la redacció d'aquest **manual d'estil**. Cal que el vocabulari emprat en els butlletins meteorològics tingui un significat precís i homogeni per a tothom.

L'ús d'un conjunt tancat de termes i expressions ben definides permet l'elaboració d'un pronòstic objectiu i sense ambigüitats. Però això no és sempre sinònim de llenguatge agraït, fresc i entenedor.

El **manual d'estil** no pretén recollir ni definir tots els termes de l'àmbit de la meteorologia de forma exhaustiva, sinó fixar el marc general de desenvolupament d'una informació meteorològica, així com el vocabulari bàsic i les convencions que s'hi utilitzen, sense arribar a ser un text tancat i sense capacitat de comunicació.

Variables meteorològiques

Per descriure l'estat del temps en un indret donat i en un moment concret del dia cal conèixer el conjunt de variables meteorològiques que el caracteritzen.

Sovint l'estat del temps presenta comportaments diferents al llarg del dia i d'un sector a un altre. Per tant, les variables meteorològiques evolucionaran en l'espai i en el temps.

En un pronòstic meteorològic es descriu l'evolució temporal i la distribució espacial de les variables d'interès.

- [Estat del cel i nuvolositat](#)
- [Precipitació](#)
- [Temperatura](#)
- [Visibilitat](#)
- [Vent](#)
- [Estat de la mar](#)

1 - Adjectivació

Cada variable meteorològica es qualifica i quantifica en funció de criteris específics definits per cadascuna d'aquestes variables.

2 - Evolució temporal

Es divideix tot el període de pronòstic en particions temporals en els quals la variable meteorològica canviï. Per cada interval de temps escollit es quantifica i qualifica la variable seguint els seus criteris específics d'adjectivació.

3 - Distribució geogràfica

Es divideix tota l'àrea de pronòstic en particions geogràfiques en les quals la variable meteorològica presenti diferències. Per cada zona geogràfica escollida es quantifica i qualifica la variable seguint els seus criteris específics d'adjectivació.

Notes:

Les particions horàries i geogràfiques per la descripció de les variables s'escullen en funció de l'episodi meteorològic. Es fixen a partir de les opcions establertes als apartats d'aquest manual d'estil [Zones geogràfiques](#) i [Intervals temporals](#).

Estat del cel i nuvolositat

Els conceptes d'**Estat del Cel** i de **Nuvolositat** s'utilitzen de forma indistinta, i es diferencien tan sols per petits matisos.

Estat del cel

Definició:

Aspecte que presenta el cel per la presència o absència de nuvolositat.

1 - Adjectivació:

Les categories s'estableixen a partir dels vuitens de cel cobert per núvols.

- 1.- Cel serè o ras: 0 vuitens de cel tapat
- 2.- Cel poc ennuvolat: entre 1 i 2 vuitens de cel tapat
- 3.- Cel mig ennuvolat: entre 3 i 5 vuitens de cel tapat
- 4.- Cel molt ennuvolat: entre 6 i 7 vuitens de cel tapat

5.- Cel cobert o tapat: 8 vuitens de cel tapat

Notes:

- *Quan en hores diürnes es parla en termes de sol o ambient assolellat es considera que hi ha **cel serè**, **cel poc ennuvolat** o **cel mig ennuvolat**.*
- *Una concreció més gran de l'estat del cel es porta a terme amb la descripció de la cobertura nuvolosa (vegeu **nuvolositat**).*

2 - Evolució temporal:

Es descriu segons l'apartat 2 de [variables meteorològiques](#).

3 - Evolució espacial:

Es descriu segons l'apartat 3 de [variables meteorològiques](#).

Nuvolositat

Definició:

Quantitat i qualitat de la cobertura de núvols que hi ha al cel.

1 - Adjectivació:

Per qualificar la nuvolositat es distingeix la quantitat i aspecte de la cobertura nuvolosa (sense especificar un conjunt tancat de categories). S'hi valoren dos aspectes:

A - Quantitat: grau de cel cobert pels núvols.

Notes:

*S'utilitzen adjectius que expressen quantitat o distribució
Exemples: núvols escassos / abundants / dispersos / aïllats*

B - Qualitat: aspecte o característiques dels núvols. Es distingeix:

1 - El pis o nivell on es troben els núvols.

- A - ALTS: se situen entre 5 i 13 km d'altitud.
- B - MITJANS: se situen entre 2 i 7 km d'altitud.
- C - BAIXOS: se situen per sota dels 2 km d'altitud.

2 - El gruix o espessor dels núvols.
Exemples: núvols espessos, compactes, trencats, prims, gruixuts.

3 - L'aspecte o agrupament que presenten els núvols.
Exemples: pinzellades, teranyines, tels, capes, bandes, faixes, bancs.

Notes:

- *es parla de **núvols de creixement vertical**, **núvols d'expandiment vertical**, o **núvols de desenvolupament vertical**, i de **núvols de tempesta**, **nuclis convectius**, **núvols d'evolució diürna**, i **nuvolades** per referir-se a núvols cumuliformes de gran gruix que es poden estendre en diferents pisos o nivells.*
- *es parla d'**estrats baixos** per referir-se a boira o núvols baixos amb la seva base molt propera al terra.*

2 - Evolució temporal:

Hi ha dos procediments:

A - Es descriu segons l'apartat 2 de [variables meteorològiques](#).

B - Es descriu emprant termes que implícitament marquen evolució o canvis en la quantitat i qualitat de la nuvolositat:

1 - Nuvolositat variable:

Alternança d'estats del cel molt diferenciats.

2 - Intervals de núvols:

Alternança d'estones de cel poc ennuolat amb cel molt ennuolat.

3 - Aclarida:

Transició de cel molt ennuolat a poc ennuolat o serè.

4 - Clarianes:

Extensió sense núvols en un cel mig o molt ennuolat.

3 - Distribució espacial:

Es descriu segons l'apartat 3 de [variables meteorològiques](#).

Precipitació

inici
pàgina

Definició:

Hidrometeor consistent en la caiguda a la superfície terrestre d'aigua atmosfèrica en forma sòlida o líquida, mesurada amb pluviòmetres.

1 - Adjectivació:

Per qualificar la precipitació es distingeixen les característiques següents:

1 - Tipus:

Segons la constitució física i la mida de les partícules que es precipiten es distingeix entre:

- A - PLUJA: precipitació de partícules d'aigua líquida en forma de gotes.
- B - PLUGIM: precipitació de partícules d'aigua líquida en forma de gotes molt petites i properes.
- C - NEU: precipitació de cristalls de gel reunits generalment en forma de flocs o volves.
- D - AIGUANEU: precipitació de neu a mig fondre, o de pluja i neu barrejades.
- E - CALABRUIX: precipitació de grans blancs i opacs, formats per una barreja de gel i de neu. Es trenquen quan cauen a terra.
- F - CALAMARSA: precipitació de grans de glaç arrodonits i mig transparents, inferiors a 10 mm de diàmetre.
- G - PEDRA: precipitació de grans de glaç arrodonits i mig transparents, amb un diàmetre igual o superior a 10 mm.
- H - PLUJA GELANT: pluja en subfusió que quan entra en contacte amb algun objecte o amb el terra forma de manera instantània una capa de gel.

Notes

- Es parla de **tempesta** quan qualsevol de les precipitacions anteriors va acompanyada de llamps i trons.
- Es parla de **xàfec** quan, qualsevol de les precipitacions anteriors cau de forma sobtada i intensa.
- Es parla de **ruixat** quan qualsevol de les precipitacions anteriors cau en forma de xàfec de menor intensitat.
- Quan es parla de **neu** sovint es fa referència al gruix que se'n pot acumular sobre el sòl.
- Quan es parla de **pedra** o **calamarsa** sovint es fa referència al seu diàmetre.

2 - Intensitat:

Les categories es defineixen en funció del tipus de precipitació i a partir de les quantitats de precipitació recollides en 30 minuts:

A - PLUJA

- A - FEBLE: quantitats inferiors a 3 mm en 30 minuts.
- B - MODERADA: quantitats entre 3 mm i 20 mm en 30 minuts.
- C - FORTA: quantitats superiors a 20 mm i fins a 40 mm en 30 minuts.
- D - TORRENCIAL: quantitats superiors a 40 mm en 30 minuts.

B - NEU

A - FEBLE: quantitats inferiors a 1 cm en 30 minuts.
B - MODERADA: quantitats entre 1 i 10 cm en 30 minuts.
C - FORTA: quantitats superiors a 10 cm en 30 minuts.

3 - Acumulació:

Les categories d'acumulació es defineixen en funció del tipus de precipitació i a partir de les quantitats acumulades en 24 hores:

A - PLUJA

A - MINSA: quantitats de fins a 5 mm en 24 hores.
B - POC ABUNDANT: quantitats superiors a 5 mm i de fins a 20 mm en 24 hores.
C - ABUNDANT: quantitats superiors a 20 mm i de fins a 50 mm en 24 hores.
D - MOLT ABUNDANT: quantitats superiors a 50 mm i de fins a 100 mm en 24 hores.
E - EXTREMADAMENT ABUNDANT: quantitats superiors a 100 mm en 24 hores.

B - NEU

A - POC ABUNDANT: quantitats de fins a 5 cm en 24 hores.
B - ABUNDANT: quantitats superiors a 5 cm i de fins a 20 cm en 24 hores.
C - MOLT ABUNDANT: quantitats superiors a 20 cm en 24 hores.

2 - Evolució temporal:

Es descriu segons l'apartat 2 de [variables meteorològiques](#).

3 - Distribució espacial:

Es descriu segons l'apartat 3 de [variables meteorològiques](#).

Notes:

- També s'indica com es distribuïran les precipitacions dins d'una àrea geogràfica concreta:

A - GENERALS: la precipitació afecta més d'un 70 % de la zona esmentada.
B - EXTENSES: la precipitació afecta entre un 30 % i un 70 % de la zona esmentada
C - AÏLLADES: la precipitació afecta menys d'un 30 % de la zona esmentada
D - DISPERSES: la precipitació es reparteix de forma irregular dins la zona esmentada

- També s'indica la probabilitat que hi ha que es produeixi la precipitació dins d'una àrea geogràfica concreta:

A - POSSIBLE: probabilitat d'ocurrència inferior al 30 %
B - PROBABLE: probabilitat d'ocurrència entre un 30 % i un 70 %
C - MOLT PROBABLE: probabilitat d'ocurrència superior a un 70 %

Quan no s'especifica la probabilitat del fenomen se suposa que és MOLT PROBABLE.

Temperatura

Definició:

Temperatura de l'aire mesurada a 1.5 metres d'alçada damunt del sòl i dins un abric termomètric.

1 - Adjectivació:

Les temperatures s'expressen en graus Celsius.
es podrà donar la tendència de les temperatures respecte el dia anterior seguint els criteris següents:

- 1.- **ascens o descens notable o acusat:** canvis de més de 6 graus.
- 2.- **ascens o descens moderat:** canvis de més de 3 i fins a 6 graus.
- 3.- **ascens o descens lleuger:** canvis de més d'1 i fins a 3 graus.

4.- **estable o sense canvis:** canvis de fins a 1 grau.

Es podrà parlar de glaçades quan hi hagi valors iguals o inferiors a 0 graus:
Es classifiquen segons les categories següents:

- 1.- glaçades febles: valors entre 0 i -3 graus.
 - 2.- glaçades moderades: valors de menys de -3 i fins a -7 graus.
 - 3.- glaçades fortes: valors de menys de -7 graus.
- (són rangs per ubicacions situades a alçades inferiors a la cota de 1.000 metres).

Notes

- Es parla d'**inversió tèrmica** quan la temperatura puja amb l'altitud.
- En temperatures superiors als 25 graus i humitat elevada es pot utilitzar el terme **índex de xafegor** per caracteritzar la sensació tèrmica.
- Especialment en pronòstics de muntanya es pot utilitzar el terme **índex de fredor** per caracteritzar la sensació tèrmica resultant de l'efecte refredador del vent.

2 - Evolució temporal:

S'especifiquen els extrems de temperatura (màxims i mínims) dins de l'interval temporal fixat.

3 - Evolució espacial:

Es descriu segons l'apartat 3 de [variables meteorològiques](#).

Definició:

Transparència de l'aire definida per la distància màxima a la qual són visibles els objectes.

1 - Adjectivació:

Les categories s'estableixen a partir d'una reducció de l'Escala internacional de la visibilitat de l'aire:

- 1.- **Dolenta:** visibilitat inferior a 1km (boira).
- 2.- **Regular:** visibilitat entre 1 i 10 km.
- 3.- **Bona:** visibilitat entre 10 i 50 km.
- 4.- **Excel.lent:** visibilitat superior a 50 km.

Notes:

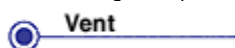
- Es parla de **boira** quan hi ha gotetes d'aigua en suspensió a l'aire que redueixen la visibilitat a menys d'1 km.
- Es parla de **boirina** quan la visibilitat és superior a 1 km però inferior als 10, i la humitat relativa de l'aire és igual o superior al 70%.
- Es parla de **calitja** quan la visibilitat és superior a 1 km però inferior a 10, i la humitat relativa de l'aire és inferior al 70%.

2 - Evolució temporal:

Es descriu segons l'apartat 2 de [variables meteorològiques](#).

3 - Evolució espacial:

Es descriu segons l'apartat 3 de [variables meteorològiques](#).

Definició:

Moviment horitzontal de l'aire respecte la superfície terrestre.

1 - Adjectivació:

S'especifica la seva força i direcció.

1 - Direcció:

Indica la procedència del vent.

Les categories es defineixen a partir d'una rosa de vent de 8 direccions.

- Tramuntana: N
- Gregal: NE
- Llevant: E
- Xaloc: SE
- Migjorn: S
- Llebeig o Garbí: SW (garbí per designar marinada del SW)
- Ponent: W
- Mestral: NW

Notes:

- *De forma més genèrica parlem de vent de:*

- *Component nord: entre NW i NE*
- *Component est: entre NE i SE*
- *Component sud: entre SE i SW*
- *Component oest: entre SW i NW*

- **Variable:** la direcció del vent oscil·la entre direccions separades més de 90 graus.

- **Brisa:** vent de cicle diürn originat per escalfament desigual terra-mar o vall-muntanya.

Marinada (diürn) - **Terral** (nocturn)

Brisa de vall (diürn) - **Brisa de muntanya** (nocturn)

Es poden emprar noms de vents locals.

2 - Força:

Les categories del vent es defineixen a partir de velocitats semihoràries a 10 metres d'alçada (mitjana en 30 minuts).

A - CALMA: velocitats semihoràries de fins a 0.2 m/s (0 Beaufort).

B - FLUIX: velocitats semihoràries superiors a 0.2 m/s i fins a 5 m/s (0 - 3 Beaufort).

C - MODERAT: velocitats semihoràries superiors a 5 m/s i fins a 10 m/s (3 - 5 Beaufort).

D - FORT: velocitats semihoràries superiors a 10 m/s i fins a 20 m/s (5 - 8 Beaufort).

E - MOLT FORT: velocitats semihoràries superiors a 20 m/s (superiors a 8 Beaufort).

Notes:

- L'escala de Beaufort es defineix pel vent a la mar i a partir de velocitats d'una mitjana de 10 minuts. L'equivalència de la classificació anterior és per tant orientativa.

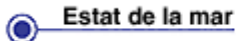
- Les **ratxes** de vent es defineixen a partir de les velocitats instantànies.

2 - Evolució temporal:

Es descriu segons l'apartat 2 de [variables meteorològiques](#).

3 - Distribució espacial:

Es descriu segons l'apartat 3 de [variables meteorològiques](#).

Definició:

Classes i altura de les onades.

Estructura:

1 - Adjectivació:

Les categories s'estableixen segons l'escala de Douglas.

- Grau 0 - mar plana - mar sense onades
- **Mar arrissada** - alçada de les onades inferior a 0.1 metres
- **Marejol** - alçada de les onades entre 0.1 i 0.5 metres
- **Maror** - alçada de les onades entre 0.5 i 1.25 metres
- **Fora maror** - alçada de les onades entre 1.25 i 2.5 metres
- **Maregassa** - alçada de les onades entre 2.5 i 4 metres
- **Mar brava** - alçada de les onades ente 4 i 6 metres
- **Mar desfeta** - alçada de les onades entre 6 i 9 metres
- **Mar molt alta** - alçada de les onades entre 9 i 14 metres
- **Mar enorme** - alçada de les onades superior a 14 metres

Notes:

- **Mar de fons:** ones degudes a vents llunyans o que ja han desaparegut. Sovint es distingeixen per la seva regularitat i major període a més de no concordar generalment amb el vent observat.
- La direcció de les onades s'indica a partir d'una rosa dels vents de 8 direccions.

2 -Evolució temporal:

Es descriu segons l'apartat 2 de [variables meteorològiques](#).

3 -Evolució espacial:

Es descriu segons l'apartat 3 de [variables meteorològiques](#).

Notes:

- Les particions geogràfiques són les següents:
- Costa Brava (entre el cap de Cervera i la punta de la Tordera)
- nord del cap de Creus (entre el cap de Cervera i el cap de Creus)
- entre el cap de Creus i el cap de Begur
- sud de cap de Begur (entre el cap de Begur i la punta de la Tordera)
- Costa Central (entre la punta de la Tordera i la desembocadura de la riera de la Bisbal)
- Costa Daurada (entre la desembocadura de la riera de la Bisbal i la desembocadura de la Sénia)
- nord del cap de Salou (entre la desembocadura de la riera de la Bisbal i el cap de Salou)
- sud del cap de Salou (entre el cap de Salou i la desembocadura de la Sénia)

Intervals temporals

A continuació s'enumeren les diferents particions temporals del dia que s'utilitzen en la redacció d'una informació meteorològica i es detalla el període concret que comprenen per tal de restar ambigüitats:

	Horari d'hivern	Horari d'estiu
Matinada	0 hores - alba	0 hores - alba
Matí	alba - 13 hores	alba - 13 hores
Migdia	13 hores - 15 hores	13 hores - 15 hores
Tarda	15 hores - 19 hores	15 hores - 20 hores
Vespre	19 hores - 21 hores	20 hores - 22 hores
Nit	21 hores - 24 hores	22 hores - 24 hores

Notes:

- Les hores es donen en horari oficial.

- La definició de les diferents particions temporals s'ha intentat adaptar a la "idea popular" més que no pas a la definició precisa d'aquests termes, que no és pas exactament la mateixa que aquí s'ha donat.

Zones geogràfiques

A continuació s'enumeren les diferents zones geogràfiques que s'utilitzen en la redacció d'una informació meteorològica:

Pirineu

Pirineu Occidental

Pirineu Oriental

Prepirineu

Prepirineu Occidental

Prepirineu Oriental

Depressió Central

Ponent

Catalunya Central

Serralada Transversal

Litoral

Litoral nord

Litoral central

Litoral sud

Serralada litoral

Prelitoral

Prelitoral nord

Prelitoral central

Prelitoral sud

Serralada prelitoral

Comarques del nord-est (el Ripollès, la Garrotxa, l'Alt Empordà, el Pla de l'Estany, Osona, el Gironès, el Baix Empordà, la Selva, el Vallès Oriental i el Maresme)

Comarques del nord-oest (la Val d'Aran, el Pallars Sobirà, l'Alt Urgell, la Cerdanya, l'Alta Ribagorça, el Pallars Jussà, el Solsonès, el Berguedà i la Noguera)

Comarques del terç sud (la Terra Alta, la Ribera d'Ebre, el Priorat, el Baix Camp, el Tarragonès, el Baix Ebre i el Montsià)

El nom de les diferents comarques

Notes:

- Si bé geogràficament parlant només la Val d'Aran pertany al **vessant nord del Pirineu**, des d'un punt de vista meteorològic el sector nord de les comarques del Pallars Sobirà i de l'Alta Ribagorça presenten moltes afinitats amb la seva comarca veïna. Per això quan en un butlletí meteorològic es parli del **vessant nord del Pirineu** implícitament es farà referència, a més de la Val d'Aran, també al nord del Pallars Sobirà i de l'Alta Ribagorça.

